

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu ve věcech volebních, ve věcech místního a krajského referenda a ve věcech politických stran a politických hnutí složeném z předsedy senátu Tomáše Langáška, soudkyně Michaely Bejčkové a soudců Radana Malíka, Petra Mikeše (soudce zpravodaj), Pavla Molka, Milana Podhrázkého a Ivo Pospíšila v právní věci navrhovatelky: **vláda**, sídlem nábřeží Edvarda Beneše 4, Praha 1, za kterou jedná na základě pověření Mgr. et Mgr. Tomáš Jirovec, ředitel odboru voleb Ministerstva vnitra, sídlem náměstí Hrdinů 3, Praha 4, a účastníka řízení: politické hnutí **NESPOKOJENÍ OBČANÉ!**, IČO 27053024, sídlem Nerudova 63/16, Chomutov, o návrhu na rozpuštění politického hnutí

t a k t o :

- I.** Politické hnutí **NESPOKOJENÍ OBČANÉ!** **se rozpouští.**
- II.** Navrhovatelce **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.
- III.** Likvidátorem politického hnutí **NESPOKOJENÍ OBČANÉ!** je jmenován Ing. Václav Dlouhý, insolvenční správce, IČO 01051792, sídlem 28. října 1025, Chomutov.

Odůvodnění:

[1] Dne 31. října 2023 podala vláda k Nejvyššímu správnímu soudu návrh na rozpuštění politického hnutí NESPOKOJENÍ OBČANÉ! (dále jen „politická strana“) podle § 15 odst. 1 zákona č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a v politických hnutích (dále jen „zákon o politických stranách“). Tento návrh odůvodnila vláda tím, že rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 17. března 2022, č. j. Pst 38/2022-35, byla politické straně pozastavena činnost, neboť opakovaně nesplnila povinnost vyplývající z § 19h odst. 1 zákona o politických stranách tím, že nepředložila Úřadu pro dohled nad hospodařením politických stran a politických hnutí (dále jen „úřad“) výroční finanční zprávy za roky 2018, 2019 a 2020 v úplnosti stanovené zákonem, jelikož nezahrnovaly zprávy auditora o ověření účetní závěrky s výrokem bez výhrad. Politická strana ani poté neučinila kroky k odstranění závadného stavu a úplné výroční finanční zprávy za uvedené roky nepředložila. Politická strana předložila výroční finanční zprávy za roky 2021 a 2022. Opětovně k nim však nepřipojila zprávy auditora, což vyplývá ze sdělení úřadu k rozpuštění politických stran a hnutí ze dne 3. května 2023 č. j. UDH-01346/2023, které vláda předložila Nejvyššímu správnímu soudu včetně přílohové tabulky.

[2] Politická strana k návrhu uvedla, že požadavek na ověření účetních závěrek auditorem je absurdní. Sama nedisponuje finančními prostředky. Audit není povinný ani pro společnosti s miliónovými obraty. Povinnost ověření účetních závěrek auditorem vylučuje podílení se nemajetných subjektů na politickém dění, což odporuje Ústavě. Dle politické strany je na místě vyžadovat ověření účetních závěrek pouze u subjektů, které dostávají peníze od státu či které mají dostatečné příjmy.

[3] Nejvyšší správní soud rozhodl s presumovaným souhlasem účastníků řízení bez nařízení jednání podle § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále též „s. ř. s.“).

[4] Podle § 15 odst. 1 zákona o politických stranách rozhoduje Nejvyšší správní soud o rozpuštění strany a hnutí, pozastavení činnosti strany a hnutí a o znovuoobnovení jejich činnosti na návrh vlády, případně prezidenta republiky. O návrhu na rozpuštění politické strany nebo politického hnutí, pozastavení nebo znovuoobnovení jejich činnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud v řízení podle části třetí hlavy druhé dílu pátého s. ř. s. Podle § 96 s. ř. s. soud rozhoduje o návrhu na rozpuštění politické strany nebo politického hnutí podle skutkového stavu, který tu je v době rozhodnutí soudu.

[5] Rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 17. března 2022 č. j. Pst 38/2022-35 byla politické straně pozastavena činnost, neboť opakovaně nesplnila povinnost vyplývající z § 19h odst. 1 zákona o politických stranách tím, že nepředložila úřadu úplné výroční finanční zprávy za roky 2018, 2019 a 2020 (za tyto tři roky předložila zprávy dodatečně, na výzvu úřadu, ale nikdy k ní nepřipojila zprávu auditora).

[6] Z posledně uvedeného ustanovení plyne, že politické strany a hnutí mají povinnost úřadu předkládat své výroční finanční zprávy v rozsahu stanoveném zákonem. Nesplnění této povinnosti je pak důvodem pro podání podnětu vládě k podání návrhu Nejvyššímu správnímu soudu na pozastavení činnosti, popřípadě na rozpuštění politické strany nebo hnutí (§ 14 odst. 1 a 2 zákona o politických stranách).

[7] Ze sdělení úřadu ze dne 3. května 2023 č. j. UDH-01346/2023 vyplývá, že politická strana stav, který vedl k pozastavení její činnosti, nenapravila, a v úplnosti nepředložila ani výroční finanční zprávy za roky 2021 a 2022.

[8] Nejvyšší správní soud neobdržel informace, že by se uvedený skutkový stav do dne vydání tohoto rozsudku změnil (§ 96 s. ř. s.).

[9] Podle § 13 odst. 5 zákona o politických stranách platí, že *strana a hnutí mohou být zrušeny rozhodnutím soudu o jejich rozpuštění, jestliže i po uplynutí lhůty stanovené v rozhodnutí soudu o pozastavení činnosti strany nebo hnutí trvají skutečnosti, pro které byla jejich činnost pozastavena*. Z § 14 odst. 2 zákona o politických stranách pak vyplývá, že politická strana či politické hnutí by měly napravit zjištěné nedostatky nejpozději ve lhůtě jednoho roku, přičemž před marným uplynutím lhůty nejsou vláda anebo prezident republiky oprávněni podat návrh na jejich rozpuštění (usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 29. srpna 2007 č. j. Obn 1/2006-11, č. 1386/2007 Sb. NSS, *Strana občanského porozumění*). Soud tak v tomto případě zkoumá pouze to, zda i po uplynutí lhůty trvají skutečnosti, pro které byla činnost politické strany nebo hnutí pozastavena (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. prosince 2003 č. j. Pst 5/2003-43, č. 299/2004 Sb. NSS, *Republikánská unie*).

[10] Právě tato situace nastala v nyní projednávané věci. Politická strana ani déle než rok po pozastavení činnosti nenapravila vadný stav, který byl důvodem pro pozastavení její činnosti, neboť úřadu nepředložila ani dodatečně výroční finanční zprávy v úplnosti za roky 2018, 2019 a 2020.

[11] Jak již Nejvyšší správní soud konstatoval v rozsudku, jímž byla činnost politické strany pozastavena (bod 11), nestačí, aby strana či hnutí předložily výroční finanční zprávu v takovém rozsahu, jaký samy uznají za vhodný, ale je třeba, aby tato zpráva obsahovala všechny zákonné náležitosti, včetně zprávy auditora o ověření účetní závěrky s výrokem bez výhrad. To opakovaně potvrdil Nejvyšší správní soud ve své judikatuře (rozsudky ze dne 6. dubna 2005, čj. Pst 2/2003-69, č. 586/2005 Sb. NSS; ze dne 26. února 2008, čj. Pst 37/2007-33; ze dne 4. února 2015, čj. Pst 11/2014-33; či ze dne 20. dubna 2017, čj. Pst 4/2017-34, body 25–27). Tato povinnost platí bez ohledu na to, jaké mají strana či hnutí finanční příjmy, či zda je vůbec mají. Proti těmto závěrům se mohla politická strana bránit opravným prostředkem u Ústavního soudu podle čl. 87 odst. 1 písm. j) Ústavy ČR, o čemž byla v rozsudku poučena. Opravný prostředek však nepodala.

[12] Proto Nejvyšší správní soud rozhodl o rozpuštění politické strany.

[13] Informace vlády o tom, že politická strana nepředložila úplné výroční finanční zprávy ani za další roky na posouzení věci nemá vliv. Soud se proto touto otázkou dále nezabýval.

[14] Výrok o nákladech řízení se opírá o § 60 odst. 1 a 7 s. ř. s. Procesně úspěšné vládě, která by jinak měla na náhradu nákladů právo, nevznikly v souvislosti s řízením před Nejvyšším správním soudem náklady nad rámec její běžné činnosti, ze spisu ani jiné nevyplývají, proto jí soud náhradu nákladů řízení nepřiznal.

[15] Podle § 13 odst. 5 *in fine* zákona o politických stranách soud v rozhodnutí o rozpuštění politické strany či hnutí určí současně likvidátora, kterým nesmí být osoba, jež byla členem této strany a hnutí. Jako likvidátor tak nepřichází v úvahu člen statutárního orgánu politické strany či hnutí ve smyslu § 191 odst. 3 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, soud proto jmenuje likvidátora z osob zapsaných do seznamu insolvenčních správců podle § 191 odst. 4 tohoto zákona.

[16] Nejvyšší správní soud jmenoval likvidátorem politické strany Ing. Václava Dlouhého, insolvenčního správce, IČO 01051792, sídlem 28. října 1025, Chomutov, který sídlí ve stejném obvodu okresního soudu, v jakém sídlí politická strana. Likvidace se řídí § 187 a násl. občanského zákoníku. Podle § 205 tohoto zákona likvidátor vyhotoví konečnou zprávu o průběhu likvidace a sestaví účetní závěrku a tyto dokumenty, případně též návrh na použití likvidačního zůstatku, předloží ke schválení Nejvyššímu správnímu soudu. Odměna a náhrada hotových výdajů likvidátora se řídí nařízením vlády č. 351/2013 Sb., kterým se určuje výše úroků z prodlení a nákladů spojených s uplatněním pohledávky, určuje odměna likvidátora, likvidačního správce a člena orgánu právnické osoby jmenovaného soudem a upravují některé otázky Obchodního věstníku, veřejných rejstříků právnických a fyzických osob a evidence svěřenských fondů a evidence údajů o skutečných majitelích, a soud ji likvidátorovi na jeho návrh přizná po schválení konečné zprávy o průběhu likvidace a předložení potvrzení o výmazu politické strany z rejstříku.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky podle soudního řádu správního přípustné, vyjma obnovy řízení (§ 111 až § 119 s. ř. s.).

Politická strana **j e o p r á v n ě n a** podat návrh podle článku 87 odst. 1 písm. j) Ústavy České republiky, jestliže tvrdí, že rozhodnutí o jejím rozpuštění není ve shodě s ústavními nebo jinými zákony. Návrh lze podat ve lhůtě třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku k Ústavnímu soudu, podání návrhu má odkladný účinek (§ 73 a § 79 odst. 1 věta druhá zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu).

V Brně dne 10. ledna 2024

Tomáš Langášek
předseda senátu